

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,
insignes & peruetusti**

Petrus <Chrysologus>

Lvgdvni, 1623

De iniuria æquo animo toleranda, Sermo XXXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-50232)

cerent veritatem , facinus suum in Christi retorsere
discipulos cum dicunt ; Dicite , quia discipuli il ius
nocte venerunt , & furati sunt . Erras Iudæe ; hoc anci-
puli non tulerant , sed magister ; & ipse se furatus est ,
qui videbatur occisus . Sed miror quod Iudæus Chri-
stum requirit , quæ inter duos latrones feraliter collo-
carat ; committit male , custodit impiè , iniquius quæ-
rit . Iudæe , Christus perire non potest , sed tu cum ti-
bi tuo scelere perdidisti . Veniet , veniet in iudicium
regina austri , & eo ipso , qui furatus putabatur , iu-
dice te condemnabit ; quia illa venit ab extremo ter-
ræ audire sapientiam Salomonis , & tu ad venien-
tem sapientiam Dei infeliciissimus occidisti . Niniui-
tæ creditarum gen. ium regina austri Ecclesiae tunc
prouisa est in figuram . Eawai sumus fratres , quia quod
præcessit in typo , quod promissum est in figura , nos
specie , veritate venerari cernimus & habemus .

De iniuria æquo animo toleranda , Sermo XXXVIII.

Qvanta sit cœlestis Philosophiæ magnitudo , Mat. 5.
quanta virtus militiae Christianæ , hodie docuit
Dominus , sic dicendo ; *Si quis te percusserit in dexte-
ram maxillam tu. m, præbe illi & alteram .* Hoc prout ar-
duum , qui præmia patientiæ quanta sint , nescit . Pu-
tasne potest vulneribus inuenire victoriam , qui nec
ictu palmæ acquirere vult coronam ? potest iste mor-
te inquirere gloriam , cui pro honore diuino humana
gr. uis vietetur iniuria ? Homo nonne præceptis tali-
bus infantiæ tuæ rudimenta componuntur ? Palmæ
parviorum sunt verbera , non virorum . Hinc est
quod leuibus mandatis pueritia Christi animatur ; ut
ad grauia toto iam robore Euangelica iuuentus ac-
cedat ; ut hoc laboribus , pœnis , morte se gaudeat
obtinere , quod per infantiam parvis iniuriis acqui-

I rere

rere non valebat. Ut autem dura non esse quæ præcepta sunt, approbentur, mandatorum series ipsa replicetur.

Exod. 21. *Audistis, quia dictum est antiquis, Oculum pro oculo, & dentem pro dente: Ego autem dico vobis, non*

Deut. 12. resistere malo; sed si quis te percusserit in dexteram maxillam tuam, prebe illi & alteram; & qui vult tecum in iudicio contendere, & tunicam tuam tollere, remitte illi & pallium: Et qui te angariauerit mille passus, vade cum illo &

alii duo. Audistis quia dictum est antiquis. Quibus antiquis? utique Iudeis, quos antiquos plus militia fecerat, quam vetustas, quos furor vindictæ cupidos sic tenebat, ut pro oculo caput, pro dente animam postularent. Hinc est quod eos lex ad vindictæ

vicissitudinem refrænabat, ut qui veniam culpæ saperem non valebant, vel modum saperent ultionis: & tantum vindictæ exigerent, quantum læsionis intulerat vis furentis. Sed hoc antiquis, nobis autem

per gratiam innouatis diuina quid imperet bonitas, audiamus. *Ego autem dico vobis, Quibus? utique Christianis.* Non resistere malo. Sic cum dicit, vult nos

vitia non repensare vitiis, sed superare virtutibus; & in ipsis scintillis adhuc extinguere iram, quæ si peruerterit ad totum furoris incendium, sine sanguine non sedatur. Ira vincitur lenitate, mansuetudine extinguitur furor, malitia bonitate palpatur, crudelitas pietate prosternitur, impatientia patientia puniatur, contentio superatur iniuriis, superbiam humilitas sternit.

Ergo fratres, qui vult vitia vincere, pietatis arma teneat, non furoris. Et quamuis possit lucere sapienti, quid sit quod instituntur iniuriis primordia

Christianæ: tamen quia non intelligunt quidem esse hoc virtutis, esse hoc bonitatis culmen, pietatis esse

hoc fastigium, hoc esse diuinæ Philosophiæ non humane, non resistere malo, sed vincere in bono malum,

maledicenti

maledicenti benedicere , percutienti iterum percutienti licentiam non negare, tollenti tunicam dimittere pallium, & rapienti prædam facere largitatem, avarianti mille passus addere suam ad alia duo millia seruitutem ; ut vincat necessitatem voluntas , impietatem pietas : & hoc sic patientis virtus , quod imperat vis cogentis. ergo quamuis ista doceant, quale miles Christi ad virtutem roboretur iniuriis: tamen ut plus pateat , qua ex causa sint præcepta altius requiramus. Fraires , vbi se peccatorum morbus, vitiorum scelus , impietatis phrenesia mentibus infudit humanis , & quicquid erat scientiæ , sensus, & rationis extinxit , furore vesano fecit per orbem diffusas gentes Deum fugere , sequi dæmones , creaturas colere , contemnere creatorem , desiderare virtus , horrere virtutes ; agi gladiis , vulneribus ruere , viuos moribus deperire ; unde sanari aliter homines non valebant, nisi cœlestis medici armati pietate tota, & patientia niterentur ; qui sic laborantium phrenesi paterentur iniurias , maledicta portarent , sustinuerent verbera , vulneribus scinderentur ; donec eos ad sobrietatem sensus , ad synceritatem spiritus , ad intentum reducerent sanitatem ; ac sic Deum quærire, fugere dæmones , languores sentire, sapere sanitatem , abiicere virtus , capere virtutes , declinare vulnera , horrere sanguinem , recusare mortem , vitam desiderare perficerent. Et si vultis ut quod diximus, plenius innoteat, carnalium medicorum loquamur exempla. Nonne quoties miserum hominem choleræ inflammerit incendium, & dominante febre vesanum reddiderit egrotantem, turbatur sensus, mens depert, feritas accedit, recedit humanitas, & ne multis, moriente homine furor viuit? Hinc est quod frendit dætibus, parētes laniat, scindit proximos, cedit pugno,

morsu agit , atque afficit obsequentes ; tunc medicus ad virtutis laudem, ad artis gloriam , ad famæ cumuluin armatur patientia ; tolerantiam sumit , iniurias despicit , morsus sustinet , fert labores , & non leues pœnas patitur , vt à pœna liberet laborantem , fouet oleo , insistit curis , erogat medicinam , certus quod mercedem honoris obsequiis repenset ægrotus dum receperit sanitatem . Rogo , quæ maior phrenesis , quæ grauior vis furoris , quæ par dementia , sancti hominis percutere maxillam ? mansueti fratris faciem verberare ? placidi vultus gratiam tristi liuore perfundere ? nudare hominem solo , quo tegiur vestimento ? & ob vilem prædam nil Deo , nil homini , nil naturæ relinquere , nil pudori ? angariare hominem suis actibus occupatum ? & alienam pœnam suum solatium computare ? Ergo fratres si talia perpetrantes grauissima phrenesi laborare cognouimus , obediamus Christo , & furētium fratrum morsus , verbera , onera , tota pietatis virtute portemus , vt & fratres nostros libere-
mus à pœna , & nos æternum patientiæ præmium consequamur ; nec dedignetur seruus hoc accipere à conseruis , quod dominus à seruis & pro seruis di-
gnanter accepit , palmis faciem non negauit , tollenti tunicam & pallium dimisit , & corpus , angariantem se ad laborem , gratus ac libens est secutus ad mor-
tem . Ergo fratres , si dignum dominus pati duxit , pati seruum quomodo , quomodo videtur indignum ? Erramus , erramus fratres , qui non facit quod iussit Dominus , gratis sperat Dominus quod promisit .

De perseverantia orationis , Sermo XXXIX.

Per se semper sibi diuina sufficiūt , sed ob hoc ho-
minibus humanis frequenter insinuantur exem-
plis ; quia cœlestis prouidentia non quid ipsa dicere ,
sed